

Előterjesztés

Vas Vármegye Közgyűlése részére

**Tájékoztató a szakmai beiskolázás, a szakképzés
vármegyei helyzetéről**

Szombathely, 2023. június 9.

Kovács Vince

elnök

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

I. A szakképzés fejlesztése

1. A szakképzés változásainak előzménye

„A szakképzés feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése és a gazdaság versenyképességének erősítése az ahhoz szükséges szakemberek képzésén keresztül.” (2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről)

Az egyre gyorsabb ütemben fejlődő és változó társadalmi, gazdasági környezet megkövetelte, hogy a gazdasági stratégiákhoz alkalmazkodóan a szakképzési rendszer is újragondolásra kerüljön. A technológiai és más fejlődés, az egyre nagyobb körben megjelenő digitalizáció összetett hatást gyakorol a munkaerő piacra. Egyes szakmai tevékenységek teljesen automatizálhatóak és robotizálhatóak lesznek, így szakmák szűnhetnek meg, de új szakmák is megjelennek. A magasan képzett, minőségi munkaerő iránti kereslet megnövekszik, a képzetlen munkaerő iránti kereslet csökkeni fog. Egyes szakmák szakmai tartalma megváltozik, igazodva az új gazdasági igényekhez.

Tehát mindezeket alapul véve, a változtatások elsődleges célja a munkaerőpiac igényeihez az eddigieknél sokkal rugalmasabban alkalmazkodó és magas színvonalú szakképzési rendszer kialakítása. A rohamosan fejlődő és változó gazdaság elvárása, hogy jól képzett, értékes tudással bíró, felkészült szakemberek kerüljenek ki a szakképzésből, akik megállják helyüket és sikeresek lesznek a munkaerőpiacon.

Válaszul a negyedik ipari forradalom kihívásaira és a szakképzés vonzóvá tétele érdekében számos szakképzést fejlesztő intézkedés indult el 2019-ben, amikor a kormány elfogadta a „*Szakképzés 4.0 szakképzési stratégiát*.”

A fejlesztések többek között az alábbi tartalmi elemek köré épültek:

- a fiatalok orientálása a szakképzés felé (pályaorientációs, vonzó környezet, ösztöndíjrendszer, munkabér, digitális tartalmak,)
- infrastrukturális fejlesztés, finanszírozás (tanműhelyek, eszközök)
 - jól felszerelt iskolák, tanműhelyek, gyakorlati helyek nélkül nem lehet hatékony szakképzést folytatni. Ez alapvető igény a mai generáció részéről is.
- az intézményrendszer újra gondolása (iskola típusok, képzések időtartama)
Átjárható, átlátható intézményrendszer (kapcsolat a felsőoktatással), rugalmas képzési formák
(A kérdés, hogy egy folyton változó iskolaszervezet, vagy egy hagyományosan kialakult, de tartalmilag jól megtöltött intézményrendszer szolgálja –e jobban a szakképzés jövőjét.)
- szakmaszerkezeti és tartalmi megújítás (Szakmajegyzék, KKK, PTT)

A szakképzésnek követnie kell a technológiai fejlődést, a gazdaságban bekövetkező változásokat, a munkaerőpiac megújuló igényeit. A tananyagfejlesztés a szakképzésben a nyomtatott tankönyvek világában sokszor volt mostohagyerek, a digitalizáció, a virtuális tartalmak ezt a hátrányt kiküszöbölik. Tudjuk, hogy online a jövőben sem lehet megtanulni a szakmák többségét, de a digitalizáció segít a szakmatanulásban, a munkafolyamatok is egyre nagyobb részben tartalmaznak digitalizált elemeket.

- **oktatók továbbképzése (vállalati környezetben)**
Ez állandó eleme a mindenkori stratégiáknak, a jelenleginek is. Nagyon jó lehetőség a kamarai gyakorlati oktatói képzés, amely a vállalatoknál oktatóként dolgozó szakemberek módszertani-pedagógiai fejlesztését végzi.
- **vizsgarendszer átalakítása (akkreditált független vizsgaközpontok)**
- **felnőtteknek rövidebb idejű munkaerő-piaci képzések (keresletvezérelt, speciális képzések)**
- **Lemorzsolódás megakadályozása:**
Dobbantó program: az általános iskolát el nem végző diák felzárkóztatása, később részszakma megszerzésére is lehetősége van.
Műhely iskola: az általános iskolát el nem végző diák mester-inas kapcsolat révén időkorlát nélkül szakmai végzettséget szerezhet.
Orientációs évfolyam: „átmeneti év” az általános iskola és a középiskola között, azoknak, akik még nem tudják hova tovább, kompetencia fejlesztés, életpálya tanácsadás folyik.

2. A megújult szakképzési rendszer

Válaszul a gazdaság igényeire és a minőségi képzés érdekében a szakképző intézményekben az elmúlt három évben rendszerszintű fejlesztés történt, ami érintette többek között a képzés szerkezetét és tartalmát, az oktatási módszereket, valamint különféle ösztönző rendszerek bevezetésére is sor került a szakképzés, a duális képzés szereplői számára.

A szakképző intézményeken kívül a diákok továbbra is választhatják a gimnáziumokat, azonban az új szakképzési rendszerben a diákoknak érdemesebb a szakképzést (és speciális esetekben a szakiskolákat) választani.

A 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezetett új szakképzési rendszerben az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) helyét a Szakmajegyzék (SZJ) váltotta fel, amelyben 25 ágazathoz tartozóan szerepelnek az alapszakmák. Az alapszakmákat kizárólag iskolai rendszerben, szakképző intézményben (és speciális szakiskolában) lehet tanulni. A Szakmajegyzékből látható az ágazati besorolás, a képzés ideje, a digitális kompetencia szintje. A Szakmajegyzék illeszkedik az európai uniós normákhoz.

A szakképző intézményekben a tanulók az 5 (egy esetben 6) éves technikumi és a 3 (egy esetben 4) éves szakképző iskolai képzésben vehetnek részt.

Az új szakképzési struktúra alapelve, hogy széles ágazati szakmai alaptudást és a munkáltatók által elvárt kompetenciákat adjon. Ennek az ágazati alaptudásnak a birtokában lehet a duális gyakorlati képzésben hatékonyan elsajátítani a speciális szakmai ismereteket. Az iskolából kikerülő szakemberek ezzel a biztos szakmai alaptudással és a tanulás képességével lesznek képesek a felnőttképzés és a vállalati továbbképzés rendszerében megújítani, tovább fejleszteni a tudásukat a szakmai karrierjük során.

Mindkét intézménytípusban ágazati alapoktatással kezdődik a szakmai oktatás (azaz az ágazathoz tartozó szakmák közös szakmai alapjaival ismerkednek a tanulók), ami a technikumban két év, a szakképző iskolában pedig egy évig tart.

Az ágazati alapismeretekből vizsgát tesznek a tanulók és csak az a tanuló kezdheti meg a választott szakma szakirányú oktatását (duális képzését), aki sikeres ágazati alapvizsgát tesz.

A szakirányú oktatás a szakképző iskolában jellemzően két, a technikumban a szakmák többségében három év. A technikum felkészít a szakmai vizsgára és a szakma gyakorlására, érettségit és szakmai (technikusi) végzettséget is ad. A technikus szakmai vizsga emelt szintű érettséginek számít. A technikum a felsőoktatás „előszobája”. A technikumban szerzett tudás megteremti a lehetőséget, hogy a jó eredménnyel végzetek továbbtanulhassanak a felsőoktatásban azonos ágazaton belül. A két oktatási forma között előre meghatározott feltételek szerint biztosítják az átjárhatóságot. (Izd. okleveles technikus képzés - közös program az egyetemmel, kreditbeszámítás). A szakképző iskolában további két év képzés után lehetőség van érettségit tenni (nem nappali képzésben). Természetesen a gimnáziumi érettségi után is van lehetőség szakmát tanulni, ez esetben a technikusi képzés két éves.

Fontos változás az új szakképzési rendszerben, hogy általános szakképzési ösztöndíjat vezettek be a szakképző intézményekben a nappali képzésben tanulók részére (8-59 ezer Ft). Az ösztöndíj mértéke a szakirányú oktatás szakaszában már tanulmányi eredménytől függ, amit duális képzés keretében a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért járó havi munkabér vált fel (100-168 ezer Ft). Szintén újdonság, hogy a tanulók az első

szakma megszerzéséhez kapcsolódóan, a sikeres szakmai vizsga eredményétől függően egyszeri pályakezdési juttatást kapnak kézhez (133-302 ezer Ft). Rászorultsági alapon és jó tanulmányi eredmény alapján további ösztöndíjra lehet pályázni a tanulmányok során (16-34 ezer Ft). Fontos változás, hogy az úgynevezett egyéb juttatások (pl. cafetéria) is megilletik a duális képzésben részt vevő tanulókat.

A szakképzésben és a felnőttképzésben is igényelhető a diákhitel, az intézkedés célja a megújult szakképzés még versenyképesebbé tétele, illetve a felnőttképzésekben résztvevők számának növelése. Az új képzési hiteleket a felsőoktatási diákhitelhez hasonlóan hitelbírálat és biztosíték nélkül igényelhetik a 18 és 55 év közöttiek.

A szakirányú oktatás szakaszában kapcsolódnak be a cégek, vállalkozások a tanulók gyakorlati, vagy akár elméleti oktatásába is szakképzési munkaszerződés (SZMSZ) keretében.

A szakirányú oktatás elsősorban a duális képzőhelyen folyik és/vagy a szakképző intézményben. Ha nem biztosított a tanuló elhelyezése duális képzőhelyen, akkor a kamarai igazolás birtokában (ez az ún. „kamarai garanciavállalás”) az iskola biztosítja a szakirányú oktatást.

Ha egy duális képzőhely tevékenységével önállóan nem tudja lefedni, vagy nem tudja biztosítani a teljes szakirányú oktatást, akkor közreműködhet más duális képzőhellyel, vagy az iskolával. Duális képzésre ágazati, vagy vállalati képzőközpontokban is van lehetőség: , vagy egyetemmel közös tudásközpontban. Vas vármegyében a Vas Megyei Szakképzési Centrum 7 partnervállalkozással közösen megalapította a Vasi Ágazati Képzőközpont Nonprofit Kft.-t, Turizmus-vendéglátás, valamint Elektronika és elektrotechnika ágazatokban. A Kisalföldi Agrár Ágazati Képzőközpont is szombathelyi székhellyel jött létre, az agrárgazdasági szakmák képzésének bázisaként, a centrum és 7 vállalkozás együttműködésében.

Az új szakképzési rendszerben két szakma és egy szakképesítés megszerzése ingyenes. A szakképzési rendszer átalakítása a tanulni vágyó felnőtteknek is kedvező változásokat hozott: az új rendszerben a jelenleginél rövidebb idő alatt szerezhetnek alapszakmákat a felnőttek, beszámítják a korábbi végzettségeiket és a gyakorlatban megszerzett előzetes tudást is.

A szakképző intézmények mellett piaci alapon működő felnőttképzők is részt vehetnek a szakképzésben, de alapszakmát nem oktathatnak, legfeljebb részs szakmát, szakképesítést, melyről tanúsítványt állítanak ki. A szakmai képzésben tanulók a tanúsítvány megszerzése után akkreditált vizsgaközpontokban szerezhetik meg az államilag elismert - de önálló végzettséget nem adó - bizonyítványt.

A szakmajegyzék szerinti alapszakma duális képzésére szakképzési munkaszerződés köthető, nem csak tanulói, hanem felnőttképzési jogviszonyban is. Tehát akár saját munkavállaló, vagy más cég munkavállalójának oktatását is meg lehet szervezni SZMSZ keretében.

A szakképzési munkaszerződést a képző, mint munkáltató és a tanuló, mint munkavállaló kötik egymással.

Szakképzési munkaszerződéssel munkaviszony jön létre a tanuló és a képző között, annak minden előnyével, szabályozott jogokkal, kötelezettségekkel.

A szerződés megköthető a teljes szakirányú oktatásra, vagy csak egy rövidebb részére. Megszüntethető, felmondható, módosítható, akár, mint egy rendes munkaszerződés. Tehát

szorosabb kapocs alakul ki közöttük, nagyobb a tudatosság és az elkötelezettség mindkét fél részéről.

Az állam anyagilag is támogatja azokat a duális képzőket, akik vállalják a jövő munkavállalóinak képzését, egyrészt adókedvezményt érvényesíthetnek, másrészt, ha az SZMSZ minimum 6 hónapig fennáll és a tanuló sikeres szakmai vizsgát tesz, akkor az összes addig igénybe vett adókedvezmény további 20%-a még megilleti egy összegben a duális képzőt un. „sikerdíj”-ként.

Hogyan kapcsolódhatnak be a gazdálkodó szervezetek a duális képzésbe? A területileg illetékes gazdasági kamarához kell benyújtani a kérelmet. A kamara térítés mentesen nyilvántartásba veszi a duális képzés feltételeinek megfelelő vállalkozást. A vállalkozásoknak az adott szakma képzési és kimeneti követelményében meghatározott tárgyi és személyi feltételeknek kell megfelelniük, amit a helyszínen szakértőink ellenőriznek, valamint képzési programmal és minőségirányítási rendszerrel (MIR) kell rendelkezniük. A képzési program az iskolával közösen készül, a minőségirányítási rendszert pedig a kamarai minőségi szempontrendszernek való megfelelés biztosítja. A feltételek teljesülésében segítenek a kamara tanácsadói. Minden képzőnek van egy saját tanácsadója, aki segít eligazodni a szakképzés jogszabályi és dokumentációs hátterében, továbbá segít abban is, hogy a képzőhely érvényesíthesse a neki járó tanulóképzéshez kapcsolódó kedvezményeket.

A duális képzőhelyek kamarai nyilvántartása bárki számára elérhető, (<https://dualis.mkik.hu/kereso/kepzohely>) megyére, szakmára szűrhető, ezáltal tanulók, szülők és a képzőhely egymásra találhat, de sokat segítenek a tanácsadóink is ebben. Rendszeresen részt vesznek nyílt napokon, szülői értekezleteken és osztályfőnöki órákon, ahol népszerűsítik a duális képzést és a duális partnereket egyaránt.

A duális képzési forma előnyös a tanulók és a duális képzők részére egyaránt. A cégek saját igényeiknek, elvárásaiknak megfelelően képzett munkaerőhöz juthatnak. A tanulók már a képzési idő alatt megismerik a cég technológiáit, a munkahelyi elvárásokat, a duális képzésben töltött idő alatt pedig piacképes tudást szerezhetnek.

A tanulóképzésbe fektetett „energia” már rövidtávon is, de főként hosszú távon megtérül. A jövő munkavállalóinak képzése nem könnyű feladat, azonban a duális képzést vállaló szervezetek sok háttértámogatást, segítséget kaphatnak hozzá a kamarától és az iskoláktól egyaránt. Vállalkozásuk, cégük, szervezetük jövőjét tudják megalapozni azzal, ha a minőségi munkaerőképzés céljából bekapcsolódnak a duális képzésbe.

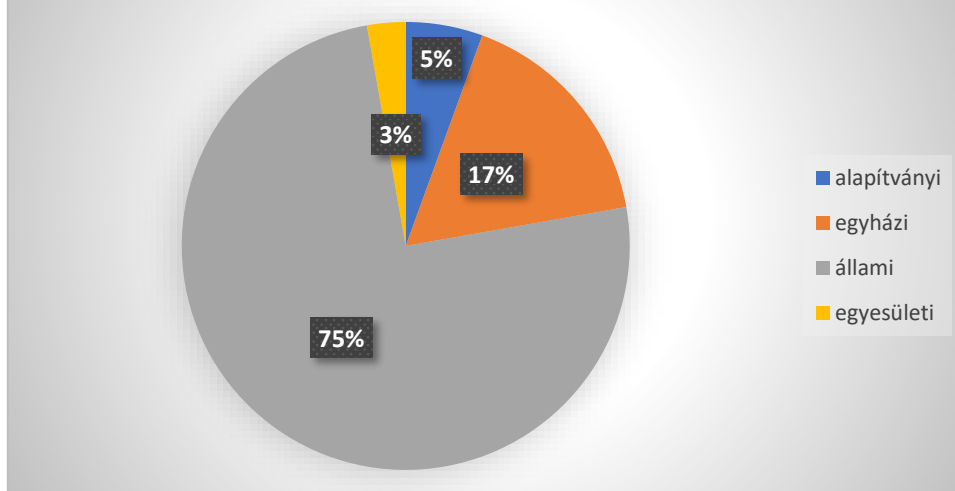
II. Szakmai beiskolázási adatok

1. Középfokú iskolai képzés Vas vármegyében

Vas vármegyében jelenleg összesen 36 intézményben zajlik középfokú iskolai képzés: gimnáziumi, szakgimnáziumi, technikumi, szakközépiskolai, szakiskolai és készségfejlesztő iskolai képzések formájában.

Az intézmények fenntartó szerinti megoszlását a következő ábra mutatja:

Középfokú iskolák fenntartó szerinti megoszlása

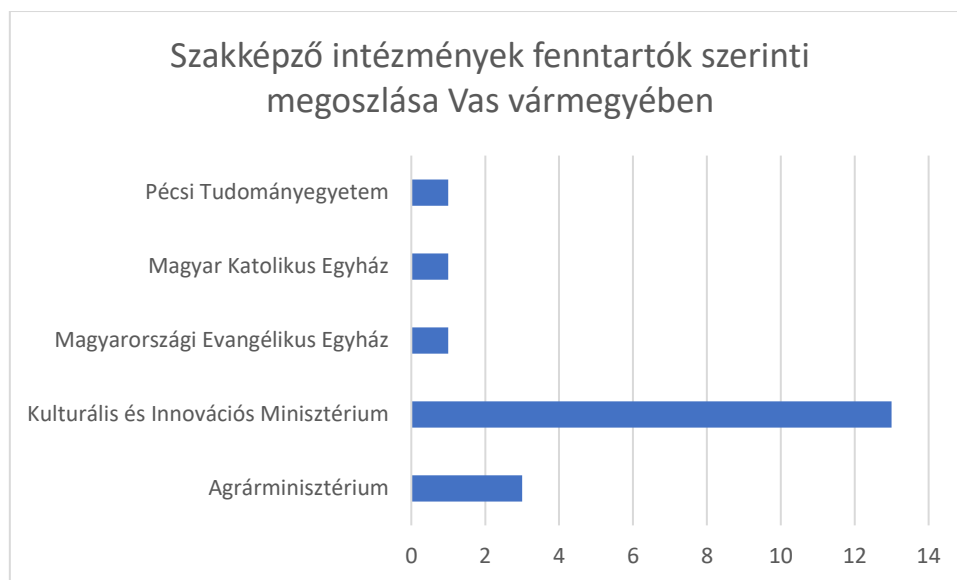
A középfokú elérhető képzések Vas vármegyében:

Képzés típusa	Intézmények száma, ahol a képzés elérhető
gimnáziumi képzés	14
készségfejlesztő iskolai képzés	3
szakgimnáziumi képzés	1
szakiskolai képzés	2
szakközépiskolai képzés	14
technikumi képzés	19

Képzés típusa	felvettek száma 2021/2022. tanév (tanulói jogviszony)	%	felvettek száma 2022/2023. tanév (tanulói jogviszony)	%
gimnáziumi képzés	907	37%	845	36%
készségfejlesztő iskolai képzés	7	0,3%	8	0,3%
szakgimnáziumi képzés	53	2%	46	2%
szakiskolai képzés	25	1%	17	1%
szakközépiskolai képzés	431	17%	427	18%
technikumi képzés	1044	42%	1023	43%

2. Szakképzés beiskolázási adatai Vas vármegyében

Vas vármegyében a szakképzésben az állam a domináns fenntartó, az ipari, a kereskedelmi, a szolgáltató és agrár szektoroknak szükséges képzések folynak elsősorban, 19 intézményben.

A vármegyében a szakképző intézmények számát tekintve Szombathely Megyei Jogú Város a domináns, itt található a legtöbb szakképző intézmény. Ezen kívül a vármegye lefedettségét biztosítja egy-egy városban található szakképző.

Település	Intézmények száma	Fenntartó
Celldömölk	1	Innovációs és Technológiai Minisztérium
Csepreg	1	Innovációs és Technológiai Minisztérium
Körmend	1	Kulturális és Innovációs Minisztérium
Kőszeg	1	Magyarországi Evangélikus Egyház
Sárvár	2	Kulturális és Innovációs Minisztérium
Szentgotthárd	1	Kulturális és Innovációs Minisztérium
Szombathely	11	Agrárminisztérium (2) Kulturális és Innovációs Minisztérium (7) Magyar Katolikus Egyház (1) Pécsi Tudományegyetem (1)
Vép	1	Agrárminisztérium

Az agrár és élelmiszeripari területen működő szakképző intézmények munkáját a Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum irányítja. Az ipari, kereskedelmi és szolgáltató ágazatokhoz kapcsolódó képzéseket folytató iskolák a Vas Megyei Szakképzési Centrum keretében működnek, kivéve a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumot és a PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskolát. A szakiskolák a tankerületek fenntartásai alá tartoznak.

Az agrár, illetve a nem agrár, szombathelyi intézményekre vonatkozóan elmondható, hogy szakterületekre specializálva alakították ki képzési kínálatukat, míg a vármegye többi városában működő iskolák vegyes profillal végzik képzési tevékenységüket, a helyi hagyományokra, társadalmi és gazdasági igényekre alapozva.

Az első részben ismertetett változásokra reagálva, a helyi nagyvállalatok igényeinek alapján pl. két új szakma is megjelent a kínálatban: az ipari szerviz technikus és az ipari informatikai technikus. Az iskolák kínálatának alakítása várhatóan a jövőben folytatódni fog, a szakképzési szereplők közötti párbeszédnek és a gazdasági igényeknek megfelelően.

Vas vármegyében a következő ágazatokban zajlik szakmai oktatás:

ágazat	
egészségügy	közlekedés és szállítmányozás
elektronika és elektrotechnika ágazat	kreatív
élelmiszeripar	mezőgazdaság és erdészet
építőipar	oktatás
épületgépészet	rendészet és közszolgálat
fa- és bútorigar	specializált gép- és járműgyártás
gazdálkodás és menedzsment	sport
gépészet	szépészet
informatika és távközlés	szociális
kereskedelem	turizmus-vendéglátás
környezetvédelem és vízügy	vegyipar

Az Oktatási Hivatal adatai alapján a szakképzésben, ágazatokra lebontva a következő beiskolázási adatok láthatók Vas vármegyében a 2021/2022. illetve a 2022/2023. tanévre vonatkozóan:

ágazat	felvettek száma 2021/2022. tanév (tanulói jogviszony)	%	felvettek száma 2022/2023. tanév (tanulói jogviszony)	%
egészségügy	52	3%	41	3%
elektronika és elektrotechnika ágazat	93	6%	120	8%
élelmiszeripar	62	4%	51	3%
építőipar	59	4%	44	3%
épületgépészet	25	2%	19	1%
fa- és bútorigar	33	2%	27	2%

gazdálkodás és menedzsment	79	5%	68	5%
gépészet	93	6%	126	9%
informatika és távközlés	125	8%	124	8%
kereskedelem	92	6%	85	6%
környezetvédelem és vízügy	22	1%	22	2%
közlekedés és szállítmányozás	51	3%	59	4%
kreatív	17	1%	14	1%
mezőgazdaság és erdészet	161	11%	160	11%
oktatás	0	0%	9	1%
rendészet és közszolgálat	44	3%	54	4%
specializált gép- és járműgyártás	105	7%	89	6%
sport	39	3%	28	2%
szépészet	60	4%	60	4%
szociális	37	2%	26	2%
turizmus-vendéglátás	242	16%	237	16%
vegyipar	6	0,4%	0	0%

A korábbi évek beiskolázási adatait is megvizsgálva, látható, hogy Vas vármegyére is jellemző az országos tendencia, vagyis az új szakképzési rendszer bevezetése óta megnövekedett a szakképzést választó diákok száma. Népszerűek lettek a technikumi képzések, mivel érettségít és szakmai végzettséget is adnak a diákok kezébe, emellett pedig az itt elérhető ösztönző rendszer is jelentős szempont a tanulók pályaválasztása során.

A beiskolázási adatok ágazati aránya a szakképzésben tanulók ágazati arányában is megmutatkozik. A legtöbben a turizmus-vendéglátás ágazatban tanulnak, ezt követi a mezőgazdaság és erdészet, az informatika és távközlés, a specializált gép- és járműgyártás és az elektronika.

Tekintettel arra, hogy az új szakképzési rendszerben két szakma és egy szakképesítés megszerzése ingyenes, a szakképző intézmények a felnőttek számára is sok lehetőséget kínálnak a szakmatanulásra. Az iskolák rugalmas keretek között tudják a képzéseket megszervezni, akár rövidebb képzési idővel, korábbi képzések, vagy gyakorlat beszámításával. Mindennek köszönhetően egyre többen kapcsolódnak be a felnőttképzésbe, de az EU átlaghoz képest még mindig nem elegendő.

A vállalkozások saját munkavállalók továbbképzésére, átképzésére is lehetőséget találhatnak a rendszerben. Érdeemes a képzőintézmények kínálatát nyomon követni, de akár vállalati igény alapján is szerveződhet képzés.

III. A gazdasági kamarák szerepe a szakképzésben

A 2019. évi LXXX. szakképzésről szóló törvény határozza meg a gazdasági kamarák – így a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Vas Vármegyei Igazgatósága (NAK) és a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (VMKIK) szerepét és feladatait is a szakképzés rendszerében.

Ez alapján a kamarák

- a szakképzés szereplői között együttműködés támogatják, koordinálják
- pályorientációs feladatokat látnak el
- támogatják a duális képzés megvalósulását és elősegítik a szakképzési munkaszerződések megkötését
- tanácsadással segítik a duális képzőhelyek képzési tevékenységét
- gondozzák a kifutó tanuló szerződéses rendszert
- nyilvántartásba veszik a képzőhelyeket és végzik azok hatósági ellenőrzését
- működtetik a kamarai garanciavállalás rendszerét
- vizsgákra vizsgafelügyelőt, valamint ágazati vizsgálóbiztosokat delegálnak
- továbbképzéseket, mesterképzéseket szerveznek és bonyolítanak le
- gyakorlati oktatók képzését és vizsgáztatását szervezik
- ágazati munkacsoportokat működtetnek
- részt vesznek a szakmai versenyek szervezésében

A gazdasági kamarák nyilvántartásában összesen 600 duális képzőhely szerepel, az alábbi ágazati bontásban:

Ágazat	Duális képzőhelyek száma	Ágazatonkénti megoszlás
Egészségügyi technika	10	1,8%
Elektronika és elektrotechnika	38	6,7%
Élelmiszeripar	5	1%
Építőipar	21	3,7%
Épületgépészet	25	4,4%
Fa- és bútorigar	9	1,6%
Gépészet	29	5,1%
Kereskedelem	67	11,8%
Közlekedés és szállítmányozás	7	1,2%
Környezetvédelem és vízügy	1	0,2%
Kreatív	1	0,2%
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	28	4,66%
Specializált gép- és járműgyártás	68	12,0%
Szépészet	49	8,6%
Szociális	23	4,1%
Turizmus-vendéglátás	220	38,8%

A szakképzésben megnövekedett beiskolázási létszámok tükrében további duális képzőhelyekre van szükség. A kamarai munkatársak ezért folyamatosan kutatják a potenciális képzőhelyeket és vonják be a képzésbe a vállalkozásokat.

A nyilvántartásba vételt megelőzően a kamarai duális képzési tanácsadók felkészítik a vállalkozásokat a képzőhelyé válásra. Megismertetik velük a jogszabályi előírásokat, a személyi és tárgyi követelményeket, a minőségirányítási rendszer működésével kapcsolatos elvárásokat. Ezt követően történik meg egy nyilvántartásba vételi eljárás. 2022-ben a vármegyében összesen 229 történt meg (212 db VMKIK, 17 db NAK)

A duális képzési tanácsadók ezen képzőhelyek képzési tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérik, tanácsadással segítik munkájukat. Meghatározott időszakonként sor kerül a képzőhelyek hatósági ellenőrzésére is, melynek során szakértők vizsgálják meg a képzés hatályos jogszabályoknak illetve a képzési programban foglaltaknak a megfelelését. 2022-ben 146 db évközi ellenőrzésre került sor (20 db NAK, 126 db VMKIK)

Szakmai, ágazati fórumok is megrendezésre kerülnek, melyeken aktuális szakképzési témákat (jogszabály változások, finanszírozás kérdései, vállalati-iskolai együttműködések, pályorientációs együttműködések, vizsgák tapasztalatai, stb.) vitatnak meg a résztvevők (szakképzési centrumok -, iskolák -, duális képzőhelyek képviselői).

A kamarák az ágazati alapoktatást követően az ágazati alapvizsgákra elnököt, míg a képzés végén a szakmai vizsgákra vizsgafelügyelőket delegálnak.

A kamarai névjegyzékekben összesen 90 fő vizsgafelügyelő van, 12 fő az agrár és élelmiszeripari szakterületeken, 78 fő a kereskedelmi és iparkamara jegyzékében.

A kamarák részére jelentős feladatot ad a vizsgadelegálás, amely feladatban éves szinten több száz esetben kerül sor kamarai, gazdasági képviselő delegálására.

2022. évben 116 ágazati alapvizsgára delegáltak elnököt a kamarák (9 esetben NAK, 107 esetben VMKIK), mely vizsgákon összesen 1811 fő diák vett részt.

Minden évben a Szakma Kiváló Tanulója és az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny is megrendezésre kerül, melynek az írásbeli területi elődöntője a vármegyei kamara szervezésben valósulnak meg. A versenyeken Vas vármegyéből minden évben közel háromszáz diák vesz részt, a továbbjutók a szakmai válogatókon, majd az országos döntőben mérettetik meg tudásukat és érnek el szép eredményeket.

A szakmai versenyek országos döntője a Szakma Sztár Fesztivál, melyre minden évben a gazdasági kamarák a vármegyéből összesen közel 600 diákot utaztatnak és adnak lehetőséget a verseny megtekintésére. A fesztivál egy jó pályorientációs ismeretterjesztő alkalom is, hiszen az egyes standokon a résztvevő tanulók – elsősorban pályaválasztás előtt álló, általános iskolások - ismerkedhetnek meg a különböző szakmákkal.

A kamarák a pályorientációs tevékenységük keretében emellett még számos feladatot ellátnak. A fókuszban továbbra is az általános iskolák felső tagozatos tanulói állnak. Emellett a tevékenységünk során foglalkoznak a gimnáziumi tanulók, a pedagógusok és a szülők tájékoztatásával is.

Az előző évek tapasztalatait figyelembe véve, látható, hogy a pályorientáció egyre nagyobb szerepet kap, mind az iskolák, mind a gazdasági élet szereplői szempontjából. Az a tapasztalat, hogy a szülők nyitottabbak lettek, próbálnak minél több információt megszerezni, segítséget kérni a pályorientációs/pályaválasztási tanácsadóktól, szakemberektől, mert a szakképzési rendszer változása sok bizonytalanságot okozott nekik. A programok (pl. üzemplátogatások,

élményalapú osztályfőnöki órák, táborok) egyre népszerűbbek, a pedagógusok és a gyerekek is egyre nyitottabbak a lehetőségekre.

A pedagógusok minél szélesebb körű elérése nagyon fontos cél, hiszen a szülők mellett a pedagógus az, aki látja a gyermek képességeit, készségeit és befolyásolhatja a pályaválasztását. A tanulók pályaválasztását kiadványok is segítik.

A kamarák a szakképzési feladataik során nagy hangsúlyt fektetnek a duális képzés szereplőivel való együttműködésre, a folyamatos tájékoztatásra. Emellett gyakran monitorozzák a képzési tevékenységet, vizsgálják felül a rendszer működését, összegyűjtik a tapasztalatokat és a problémákat. Mindezek alapján javaslatokat fogalmaznak meg a döntéshozók, a jogszabályalkotók felé, a rendszer fejlesztése és finomhangolása érdekében.